

Resim Anasanat Atölye Dersi Öğrencilerinin Resimde Mekân Konusuna İlişkin Görüşlerinin Değerlendirilmesi

Aylin BEYOĞLU, Arş. Gör. Dr., Trakya Üniversitesi Eğitim Fakültesi, aylinbeyoglu@trakya.edu.tr

Melek AKYÜREK, Yrd. Doç. Dr., Abant İzzet Baysal Üniversitesi Güzel Sanatlar Fakültesi, melekabut@hotmail.com

Öz: Araştırmanın temel amacı; Üniversitelerin Eğitim Fakülteleri Güzel Sanatlar Eğitimi Bölümü Resim-İş Eğitimi Anabilim Dalı Resim Anasanat Atölye öğrencilerinin resimde mekân konusunda genel bilgileri, görüşleri hakkında bilgi edinmek ve görüşlerini değerlendirmektir. Araştırmanın çalışma grubu, 2016-2017 Eğitim-Öğretim yılında, Edirne ilinde bulunan Trakya Üniversitesi Eğitim Fakültesi Güzel Sanatlar Eğitimi Bölümü Resim-İş Eğitimi Anabilim Dalı Resim Anasanat Atölye öğrencileri ve Bolu ilinde bulunan Abant İzzet Baysal Üniversitesi Eğitim Fakültesi Güzel Sanatlar Eğitimi Bölümü Resim-İş Eğitimi Anabilim Dalı Resim Anasanat Atölye öğrencileri olmak üzere toplam 101 öğrenciden oluşmuştur. Araştırma ilişkisel tarama modeli ile oluşturulmuş, resimde mekân konusu ile sınırlandırılmıştır. Araştırmada resimde mekân ile ilgili hazırlanan "Resimde Mekân Ölçeği" ve "Kişisel Bilgi Formu" kullanılmıştır. Araştırmanın sonucunda, öğrencilerin resimde mekân kavramı ile ilgili görüşleri incelenerek, "Kişisel Bilgi Formu"ndaki faktörler "Resimde Mekân Ölçeği"ndeki sorularla karşılaştırılarak değerlendirilmiştir. Araştırmanın, Güzel Sanatlar Eğitimi Bölümü Resim-İş Eğitimi Anabilim Dalı'nda yetiştirilen öğrencilerin niteliklerinin geliştirilmesinde katkı sağlayacağı düşünülmektedir.

Anahtar Kelimeler: boşluk, eğitim, mekân, sanat, sanatçı, resim

Evaluation of the Opinions of Painting Art Major Workshop Class Students on the Subject of Locale in Painting

Abstract: The fundamental purpose of this study is to gain information on and evaluate the opinions of the students in Education Faculties, Fine Arts Education Departments, Painting-Handcraft Department, Painting Major Workshop Students in Universities on the subject of location in painting. The study group comprises a total of 101 students from Education Faculty, Fine Arts Education Department, Painting-Handcraft Department, Painting Major Workshop Students of Trakya University in Edirne Province and Education Faculty, Fine Arts Education Department, Painting-Handcraft Department, Painting Major Workshop Students of Abant İzzet Baysal University in Bolu Province. The study has been conducted using the relational screening model and has been limited to the subject of location in painting. The "Location in Painting Scale" and "Personal Information Form", prepared for the subject of location in painting, have been used in the study. In this study, the opinions of students on the subject of location in painting have been examined and the factors in personal information form have been evaluated in comparison with the questions in the "Location in painting scale". It is believed that the study will contribute to the development of students' qualifications in Fine Arts Education Department Painting-Handcraft Major.

Key Words: space, evaluate, locale, art, artist, painting

1. GİRİŞ

Güzel sanatlar eğitimi, sanatın yaşamdaki yerini, anlamını ve önemini kavratacak biçimde düzenlenmiş belli programlar aracılığı ile çeşitli dallarında beceri kazandırarak yaratıcı güçlerini ortaya çıkarabilecek uygulama çalışmaları ve sanatsal yaratma olgusunu tanıtmaya yönelik bir eğitim sürecidir (San, 1987). Güzel sanatlar eğitimi, eğitim biliminin bir dalı olarak sanatın, estetiğin, sanat tarihinin eğitim ve öğretimiyle ilgili bir alandır. Bireyin sanatsal ve estetik gelişimi, sanatta öğrenme ve yaratıcılık eğitimi güzel sanatlar eğitimi ve öğretiminin konuları içinde yer almaktadır. Güzel sanatlar eğitimi; resim, heykel, seramik, grafik tasarımı, tekstil tasarımı, özgünbaskı, endüstriyel tasarım, fotoğraf gibi oldukça geniş bir alanı kapsamaktadır. Bu dalların tümüyle ilintili olarak okul öncesinden yükseköğretime kadar her aşamadaki sanat eğitimi ve öğretimiyle ilgili kurumsal ve uygulamalı çalışmalar “görsel sanatlar eğitimi” ya da daha genel bir ifade ile “sanat eğitimi” olarak tanımlanmaktadır (Kırıçoğlu, 2005, 2-3). Sanat eğitimi; gençlere estetik yargı yapabilme konusunda yardımcı amaçlarken, yeni biçimleri hissedip, eğlenmeyi ve heyecanlarını doğru biçimlerde yönlendirmeyi öğretmektedir (Hausman, 1985). Bu eğitim sürecinde sanat eğitiminin yöntemi ile ilgili sorunlara felsefe, psikoloji, sosyoloji ve antropoloji gibi bilim dallarıyla ilişki kurarak üst düzeyde çözümler aranmakta, bulunan çözümleri uygulamaya sunmaktadır. Kuramı oluştururken bu dalların bilimsel araştırmalarından, araştırma yöntem ve tekniklerinden yararlanmaktadır (Kırıçoğlu, 2005, 3).

Eğitim Fakülteleri, Güzel Sanatlar Eğitimi Bölümlerinde yer alan Resim-İş Öğretmenliği Anabilim Dallarının amacı; Milli Eğitim Bakanlığı bünyesindeki olan ve olmayan kurumlarda ilk ve ortaöğretim kurumlarına, alanında nitelikli resim-iş öğretmeni ya da sanat eğitimcisi yetiştirmektir. Eğitimcinin öğrencilere neyi, niçin ve nasıl öğreteceğini bilmesi ve bu eğitimin sonunda alacağı dönütleri daha önceden programlayıp belirleyebilecek seviyeye ulaşmış olması gerekmektedir. Bu doğrultuda bu dallarda verilen derslerin içerikleri ve verilen bilgilerin ne kadar sağlam bir temel oluşturduğu önem taşımaktadır.

T.C. Yüksek Öğretim Kurulu Başkanlığı (1998) Eğitim Fakülteleri Öğretmen Yetiştirme Programları Resim Öğretmenliği Lisans Programı Resim Öğretmenliği Lisans Programı Ders Tanımları içerisinde yer alan Anasanat Atölye Resim dersi içeriğini şu şekilde belirtmiştir: Resim Anasanat Atölye I dersi III. yarıyıldan itibaren başlamaktadır. Ancak sadece Resim dersi olarak değil, Grafik Tasarımı, Heykel, Tekstil Tasarımı, Seramik, Geleneksel Türk Sanatları, Özgünbaskı, Endüstriyel Tasarım, Fotoğraf gibi diğer anasanat dalları da yer almaktadır. Öğrenci bu derslerden birini seçme hakkına sahiptir. Adları yazılı dokuz adet Anasanat Atölye dersleri Resim-İş Eğitimi Bölümlerinin öğretim elemanı ve fiziki ortamı ile kapasiteleri dikkate alınarak seçmeli ders olarak düzenlenmektedir. Anasanat Atölye dersleri altı yarıyıl süresince verilmektedir. Eleman ve atölye olanakları sınırlı bölümler bu dersleri mevcut durumlarına göre düzenlemektedir. Ancak geleceğe dönük olarak Anasanat Atölye derslerinin çeşitlendirilmesine, eleman, atölye sayısı ve olanaklarının artırılmasına önem verilmesi beklenmektedir (Yüksek Öğretim Kurulu Başkanlığı, 1998, 85). Bu derslerin içerikleri ve uygulanış biçimleri şu şekilde verilmektedir:

“Resim I-II-III-IV-V-VI: Temel resim kuram ve kavramları, bir resmi dönem, teknik ve içerik bakımından analiz edebilecek görsel ve kültürel bilgi ve beceriler, resmin özgün bir ifade aracı olarak algılanması, farklı teknik ve malzemeleri deneyip, sanat eserleriyle örnekleyerek kendi eğilimlerine uygun görsel bir dil oluşturma yeterliliğini geliştirici çalışmalar.” (Resim-İş Öğretmenliği Lisans Programı, 2016).

Trakya Üniversitesi, Eğitim Fakültesi, Güzel Sanatlar Eğitimi Bölümü Resim-İş Eğitimi Anabilim Dalında altı yarıyıl süresince Resim Anasanat Atölye dersi verilmektedir. Fakat III.

yarıyıldan itibaren 2.sınıfta Anasanat Atölye I-II, 3. sınıfta Anasanat Atölye III-IV ve 4. sınıfta Anasanat Atölye V-VI olmak üzere öğrencilerin Anasanat Atölye derslerinde sadece Resim Anasanat Atölye dersi bulunmaktadır. Öğrencilerin bu ders için seçim hakkı bulunmamaktadır. I. öğretim için kontenjan 30 öğrenci olarak belirlenmiştir. Öğrenciler söz konusu olan derslerde A ve B grubu olmak üzere yaklaşık 15 kişi olarak ikiye ayrılmaktadır.

Abant İzzet Baysal Üniversitesi, Eğitim Fakültesi, Güzel Sanatlar Eğitimi Bölümü Resim-İş Eğitimi Anabilim Dalında altı yarıyıl süresince Resim Anasanat Atölye dersi verilmektedir. 2.sınıfta III.-IV. yarıyıldan itibaren Anasanat Atölye I-II dersi Resim ve Grafik olmak üzere, 3. sınıfta III-IV. yarıyıldan itibaren Anasanat Atölye III-IV dersi Resim ve Grafik olmak üzere iki anasanat dalına, 4. sınıfta ise V.-VI. yarıyıldan itibaren Anasanat Atölye V-VI dersi Resim, Fotoğraf ve Grafik olmak üzere üç anasanat dalına ayrılmaktadır. I. Öğretim için kontenjan 40 öğrenci olarak belirlenmiştir (AKST Bilgi Kataloğu, 2016a). Abant İzzet Baysal Üniversitesi, Eğitim Fakültesi, Güzel Sanatlar Eğitimi Bölümü Resim-İş Eğitimi Anabilim Dalında Resim Anasanat Atölye dersinin öğretim üyeleri dersin amaçlarını şu şekilde belirtmiştir:

“Görsel sanat eleman ve ilkelerini kullanarak kompozisyon tasarlamak, Görsel sanatların temel kavramlarını açıklamak, Görsel sanatlarda kullanılacak araç, gereç ve materyalleri kullanarak, sanat elemanları ile ilkelerini birbirleri ile ilişkilendirmek, Görsel sanat örnekleri ile öncü sanatçıların eserlerini tartışmak, Görsel sanatlar uygulamalarını etkileyen üslup ve kuramları analiz etmek, Görsel sanatlar uygulamalarında kullanılan yöntem ve teknikleri çalışmalarına aktarabilme, Görsel sanatlar eğitime yönelik kaynakları değerlendirmektir. Dersin içeriği ise; Görsel sanat eleman ve ilkelerini kullanarak kompozisyon tasarlama becerisi kazandırma, görsel sanatlarının araç, gereç ve materyalleri kullanarak form-biçim oluşturma becerisi kazandırma olarak belirlenmiştir.” (AKST Bilgi Kataloğu, 2016b).

Bu amaçlar göz önünde bulundurularak Resim-İş Öğretmenliği Anabilim Dalı Anasanat Atölye Resim Dersi kapsamında resimde mekân ders içeriğinde yer alması gereken konulardan biri olduğu düşünülmektedir. Güzel Sanatlar Eğitimi Bölümlerinde çalışmakta olan öğretim elemanları, mekân kavramının bu ders içerisindeki önemini vurgulamaktadır. Anasanat Atölye Resim Dersi kapsamında mekânın temel öğeleri ve mekânı etkileyen faktörlerin işlevlerine bağlı olarak resimlerinde mekânı düzenleme biçimlerinde öğrencilerin üzerinde etkili olduğunu belirtmektedirler. Bu doğrultuda araştırmada, Güzel Sanatlar Eğitimi Bölümü Resim-İş Eğitimi Anabilim Dalı Anasanat Atölye Resim Dersi kapsamında öğrenciler resimde mekân konusu hakkında genel bilgilere sahip midir? Resimde mekân konusu hakkında ne gibi sorunlarla karşı karşıya kalıyorlar? Resimlerinde mekânı nasıl oluşturuyorlar? Mekân konusunda Anasanat Atölye derslerinde verilen bilgiyi yeterli görüyorlar mı? Resimlerinde mekâna ne kadar önem veriyorlar? gibi araştırmanın problem durumunu oluşturan sorulara cinsiyet, sınıf, üniversite, mezun olduğu lise, yetenek sınavını kazanmadan önce resim kursu alıp almadığı, resim kursu aldıysa kaç yıl aldığı, ders dışında resim yapıp yapmadığı, yapıyorsa haftada kaç saat yaptığı gibi faktörlerin etkisinin olup olmadığına cevap aranmış ve değerlendirme bu faktörlere göre yapılmıştır.

1.1. Resimde Mekân Kavramı

Mekânı genel anlamda “insanın, insan ilişkilerinin ve bu ilişkilerin gerektirdiği donatıların içinde yer aldığı, sınırladığı kapsadığı örgütlenmenin yapı ve karakterine göre belirlenen bir boşundur.” olarak tanımlayabiliriz (Gür, 1996, 32). Bunun yanı sıra mekân, insanın içinde bulunduğu mimarinin dördüncü boyutu olarak da tanımlanabilir. Böylelikle mekân; en, boy ve yüksekliğin ötesinde, bireyin devingenliğinden kaynaklanan, dördüncü boyutu kazanmaktadır. Mekân boyutunun kişinin devingenliği ile yaşamın içerisine kattığı

zengin kullanım özgürlüğünden ötürü mimarinin birinci elemanı olma özelliğini oluşturup “birinci boyut” tan bahsedebilmeyi olanaklı kılmaktadır (Sözen ve Tanyeli, 1992, 36).

Mekân kavramı ve mekânın resim sanatındaki temsilleri, tarih boyunca birçok değişime uğramış ve plastik sanatların vazgeçilemez bir konusu olmuştur. Mekân kavramının içerisinde yer alan temel öğelerin ve mekânı etkileyen temel faktörlerin uğradığı değişimler, mekânın başlı başına tanımlanması, kavranması ve anlamlandırılması gereken plastik bir sorun olarak karşımıza çıkmaktadır. Sabit bir gelişim çizgisinden bahsedemeyeceğimiz mekânın ne olduğuna dair birkaç binyıldır farklı tanımlar yapılmıştır. Beyhan (2007)’de yaptığı araştırmasında konu ile ilgili problemi şu şekilde belirtmiştir:

“Mekân resim sanatının temsil öğelerinden biri ve sanat tarihi sınıflandırması açısından ayırt edici göstergelerden olduğuna dair şüphe yoktur. Ancak resimde mekânın ne olduğuna dair genel anlamda geçerli bir tanım vermek çokta kolay değildir... Sorun resim içinde mekâna ait olan ve olmayanı ayırt etmedeki güçlüklerle başlar. Çünkü bu, öncelikle bilim ve felsefede birkaç binyıldır tartışılan bir probleme götürür bizi, o da mekânın ne olduğudur.”(s.1).

Plastik sanatlarda plastik bir dil ve temsil yoluyla daha geniş kapsamlı ele alınarak sorgulanan mekân kavramını tanımlayacak olursak: resimde mekân, biçimlerin dışında, nesnelere ya da figürlerin etrafındaki ve aralarındaki boşluktur. Bu boşluk, kesilip çıkarılan figürün ardında kalan amorf alandır. Diğer bir anlayışla tanımlarsak: biçimlerin birbirlerine olan konumları ve hacimlerinde bulunarak onları var eden, yerçekimine ve pozisyonlarına göre onları ayakta tutan, her yerde olan ama görülmeyen, yalnızca plastik bir dil ve temsil yoluyla ifade edilebilendir (Ülker, 2014, 1). Mekâna plastik bir dille boşluğun karşılığı olarak yorumlama olarak bakarsak Karasu (2006)’da yaptığı araştırmasında mekân konusunu şu şekilde ifade etmiştir:

“Mekân boşluğun karşılığı olarak düşünüldüğünde, boşluğu görünür kılan şey, onun nesnelere doldurulmuş halidir. Bu anlamda mekân, sınırları nesnelere birbirleriyle olan konumları ölçüsünde belirlenmiş bir alandır. Mekânın algılanışı da bu yolla gerçekleşir. Nesnelere birbirlerine göre konumları, ilişkileri tarif edilirken aslında mekân tarif edilmiş olur. Mekân ancak bu yolla tarif edilebilir. Mutlak boşluğu görünür kılan nesnelere, boşluk nesnelere yoluyla tarif edilmiş olur. Sanatçının yaptığı şeyde boşluğu düzenlemektir bir anlamda.” (s. 33).

Diğer bir açıdan bakılacak olursa bir sanat eserinde mekân, bir boşluk olmayıp; büyük ölçüde bir varlık olarak görülebilir. Bir sanat eseri; çizgileri, şekilleri, renkleri ve dokularıyla, anlam vermek üzere etkileşim içinde olan dinamik bir görsel öğedir. Bir resmin yüzeyi; köşeleri ve resim düzleminin iki boyutuyla birlikte tanımlanabilir. Ancak bu sınırlı alanda bile sonsuz sayıda mekânsal özelliği bir arada barındırabilir (Öztuna, 2007, 144). Uysal (2009)’da yaptığı araştırmasında mekân kurgusu ile ilgili düşüncelerini şu şekilde belirtmiştir: “Mekân kurgusu, dış dünyanın gerçekleri, nesnelere tarafından sınırları çizilen bir hacmi tanımlamaktan çok, algıya dayalı tinsel bir olabilirlikler alanı olarak kabul edilmelidir. İçinde eylemin olduğu, kendini sonsuz boşluktan ayıran, insanlık tarihi birikimine dayanan algılar bütünüdür.” (s. 4).

Resimde kullanılan mekân; plastik bir dil ve temsil yoluyla mekânın içerisinde yer alan temel öğelerin ve mekânı etkileyen temel faktörlerin, boşluğun öznel bir yorumuyla, insan vücuduyla olan ilişkisiyle, düşlerin yansıtılmasıyla, doğanın görüntüsünün kullanımıyla ya da soyut bir kurgulama ile betimlenerek bir araya gelmesiyle oluşabilir. Bu oluşumda temel öğelerin ve faktörlerin yanı sıra; figür-mekân ve nesne-mekân ilişkisi, biçimlerin birbirini eritmesi, kapaması veya gizlemesi, fırça vuruşlarının birbirini örtmesi, renklerin birbirini eritmesi, kapaması veya gizlemesi, biçimlerin tekrarları, şeffaf yüzeyler, resimsel kompozisyon ve kompozisyondaki motifler ve motifler arasında boşluklar da büyük rol oynamaktadır.

Mekânı zaman ve uzam kavramlarından bağımsız düşünemeyiz. Karasu (2006)'da konuyu şu şekilde yorumlamıştır:

“Varoluşunu uzam ve zaman boyutu içerisinde algılayan insan, çevresindeki nesnelere de uzamda ve zamanda görür. Her varlık, her nesne uzamda ve zamandadır. Sanat yapıtı da belli bir uzam ve zamanla kuşatılmışlığın yanı sıra, özneliği ile uzamsallığa ve zamansallığa sahiptir. Bulduğu yer-nesnel dünyadaki yeri- ve zaman boyutundan başka, kendisini oluşturan bir uzamsallığı ve zamansallığı vardır. Sanat yapıtı bir anlamda uzam ve zamanın düzenlenmesidir. Sanatçı hangi disiplin içinde üretirse üretsin, hangi elemanları kullanırsa kullansın öncelikle uzam ve zamanı kullanır. Yapmış olduğu şey ilk olarak uzam ve zamanda anlam bulacaktır.” (s. 33).

2. YÖNTEM

Bu bölümde yöntem ele alınmıştır. Araştırmanın modeli, evren ve çalışma grubu, araştırmada kullanılan veri toplama araçları, verilerin toplanması, verilerin çözümlenmesine yer verilmiştir.

2.1. Araştırmanın Modeli

Araştırmanın yöntemi ilişkisel tarama modelidir. İki ya da daha çok değişken arasında birlikte değişim varlığını belirlemeyi amaçlayan tarama yaklaşımına ilişkisel tarama yaklaşımı denir. Korelasyon ve karşılaştırma bu gruba girmektedir (Karasar, 1984, 83). Bu araştırmada her iki üniversitenin Eğitim Fakülteleri Güzel Sanatlar Eğitimi Bölümü Resim-İş Eğitimi Anabilim Dalı Resim Anasanat Atölye derslerinde yer alan resmin temel elemanlarından biri olan resimde mekân konusu hakkında öğrencilerin görüşleri karşılaştırılmıştır.

2.2. Evren ve Çalışma Grubu

Araştırmanın çalışma grubu, 2016-2017 Eğitim-Öğretim yılında, Edirne ilinde bulunan, Trakya Üniversitesi Eğitim Fakültesi Güzel Sanatlar Eğitimi Bölümü Resim-İş Eğitimi Anabilim Dalı Resim Anasanat Atölye öğrencileri ve Abant İzzet Baysal Üniversitesi Eğitim Fakültesi Güzel Sanatlar Eğitimi Bölümü Resim-İş Eğitimi Anabilim Dalı Resim Anasanat Atölye öğrencileri olmak üzere her iki üniversiteden toplam 101 öğrenci araştırmaya dâhil edilmiştir. Araştırmaya dâhil edilen öğrencilerin demografik özellikleri ile ilgili genel tanımlayıcı bilgileri şu şekildedir:

Trakya Üniversitesi çalışma grubu öğrencilerinin 53'ü (%82,8) kız, 11'i (%17,2) erkek; Abant İzzet Baysal Üniversitesi çalışma grubu öğrencilerinin ise 27'si (%73,0) kız, 10'u (%27,0) erkektir. Trakya Üniversitesi çalışma grubu öğrencilerinin 4'ü (%6,3) 19 ve daha küçük, 37'si (%57,8) 20-21 yaş aralığında, 19'u (%29,7) 22-24 yaş aralığında, 4'ü (%6,3) 25 ve üstü; Abant İzzet Baysal Üniversitesi çalışma grubu öğrencilerinin ise 9'u (%24,3) 19 ve daha küçük, 20'si (%54,1) 20-21 yaş aralığında, 5'i (%13,5) 22-24 yaş aralığında, 3'ü (%8,1) 25 ve üstüdür. Trakya Üniversitesi çalışma grubu öğrencilerinin 22'si (%34,4) 2. sınıf, 20'si (%31,3) 3. sınıf, 22'si (%34,4) 4. sınıf; Abant İzzet Baysal Üniversitesi çalışma grubu öğrencilerinin ise 12'si (%32,4) 2. sınıf, 12'si (%32,4) 3. sınıf, 13'ü (%35,1) 4. sınıftır. Trakya Üniversitesi çalışma grubu öğrencilerinin 21'i (%32,8) Güzel Sanatlar Lisesi mezunu, 43'ü (%67,2) diğer liselerden mezun; Abant İzzet Baysal Üniversitesi çalışma grubu öğrencilerinin ise 19'u (%51,4) Güzel Sanatlar Lisesi mezunu, 18'i (%48,6) diğer liselerden mezundur. Trakya Üniversitesi çalışma grubu öğrencilerinin 48'i (%75,0) yetenek sınavını kazanmadan önce resim kursu almış, 16'sı (%25,0) yetenek sınavını kazanmadan önce resim kursu almamıştır. Abant İzzet Baysal Üniversitesi çalışma grubu öğrencilerinin ise 31'i (%83,8) yetenek sınavını kazanmadan önce resim kursu almış, 6'sı (%16,2) yetenek sınavını kazanmadan önce resim kursu almamıştır. Trakya Üniversitesi çalışma grubu öğrencilerinden resim kursu alanların 20'si (%41,7) 1-2 ay aralığında, 14'ü (%29,2) 1 yıl, 14'ü (%29,2) 1 yıldan fazla; Abant İzzet Baysal Üniversitesi çalışma grubu

öğrencilerinden resim kursu alanların 15'i (%51,7) 1-2 ay aralığında, 8'i (%27,6) 1 yıl, 6'sı (%20,7) 1 yıldan fazla süre kurs almıştır. Trakya Üniversitesi çalışma grubu öğrencilerinin 57'si (%89,1) ders dışında resim yapmakta, 7'i (%10,9) ders dışında resim yapmamaktadır. Abant İzzet Baysal Üniversitesi çalışma grubu öğrencilerinin ise 37'si (%100,0) ders dışında resim yapmakta, 0'ı (%0,0) ders dışında resim yapmamaktadır. Yani Abant İzzet Baysal Üniversitesi çalışma grubu öğrencilerinin hepsi bir haftalık süreçte ders dışında resim yapmaktadır. Trakya Üniversitesi çalışma grubu öğrencilerinin 25'i (%41,7) haftada 1-2 saat aralığında, 24'ü (%40,0) 3-5 saat aralığında, 9'u (%15,0) 6-10 saat aralığında, 2'si (%3,3) 11 ve daha fazla saat ders dışında resim yapmaktadır. Abant İzzet Baysal Üniversitesi çalışma grubu öğrencilerinin ise 15'i (%40,5) haftada 1-2 saat aralığında, 17'si (%45,9) 3-5 saat aralığında, 5'u (%13,5) 6-10 saat aralığında, 0'ı (%0,0) 11 ve daha fazla saat ders dışında resim yapmaktadır.

2.3. Veri Toplama Araçları

Araştırmada veri toplama aracı olarak, öğrenci hakkında bilgi toplamak amacıyla "Kişisel Bilgi Formu" ve resimde mekân ile ilgili araştırmacı Aylin Beyoğlu tarafından hazırlanan "Resimde mekân ölçeği" kullanılmıştır. Kişisel Bilgi Formu; cinsiyet, yaş, üniversite, sınıf, mezun olduğu lise, yetenek sınavını kazanmadan önce resim kursu alıp almadığı, resim kursu aldıysa ne kadar zaman aldığı, ders dışında resim yapıp yapmadığı, ders dışında resim yapıyorsa haftada kaç saat yaptığı gibi demografik özelliklerin yer aldığı dokuz sorudan oluşmaktadır.

Resimde mekân ölçeği ise, araştırmacı Aylin Beyoğlu tarafından geliştirilerek uzman görüşleriyle tamamlanmıştır. Resimde mekân ölçeğinin ilk altı sorusu resimde mekân ile ilgili genel bilgileri, yedinci sorudan itibaren ise Resim Anasanat Atölye derslerinde öğrencilerin çalıştığı resimlerine göre bireysel olarak cevaplayacağı soruları içermektedir. Resimde mekân ölçeği, her birinde evet ve hayır şıkkının yer aldığı zorunlu 31 sorudan oluşmaktadır. Resimde mekân ölçeği, 5 alan uzmanı ve 1 dil uzmanı olmak üzere 6 uzman kontrolünde revize edilmiştir.

2.4. Verilerin Toplanması

Araştırmanın yürütülebilmesi için öncelikle Trakya Üniversitesi ve Abant İzzet Baysal Üniversitesi Eğitim Fakültesi Güzel Sanatlar Eğitimi Bölümü Resim-İş Eğitimi Anabilim Dallarından verilerin toplanabilmesine dair gerekli izinler alınmıştır. "Kişisel Bilgi Formu" ve "Resimde Mekân Ölçeği" Anasanat Atölye Resim dersinde öğretim elemanlarının uygun gördüğü bir ders saatinde uygulanmıştır.

2.5. Verilerin Çözümlemesi

Araştırmanın bağımsız değişkenlerini Trakya Üniversitesi Eğitim Fakültesi Güzel Sanatlar Eğitimi Bölümü Resim-İş Eğitimi Anabilim Dalı Resim Anasanat Atölye öğrencileri ve Abant İzzet Baysal Üniversitesi Eğitim Fakültesi Güzel Sanatlar Eğitimi Bölümü Resim-İş Eğitimi Anabilim Dalı Resim Anasanat Atölye öğrencileri; cinsiyet, yaş, üniversite, sınıf, mezun olduğu lise, yetenek sınavını kazanmadan önce resim kursu alıp almadığı, resim kursu aldıysa ne kadar zaman aldığı, ders dışında resim yapıp yapmadığı, ders dışında resim yapıyorsa haftada kaç saat yaptığı gibi demografik özellikler oluşturmaktadır. Araştırma verileri değerlendirilirken, veriler betimsel istatistik yoluyla incelenmiş, tanımlayıcı istatistiksel metotların (Frekans, Yüzde, Ortalama, Standart Sapma) yanı sıra niteliksel veriler karşılaştırılmıştır. Resimde mekân kavramı ile ilgili genel bilgilerin maddeler arası içtutarlık güvenilirliğini saptamak için madde-toplam korelasyon ve madde-hariç toplam korelasyon katsayıları hesaplanmıştır. Öğrencilerin Anasanat Atölye derslerinde yaptıkları resimlerindeki mekân ile ilgili maddeler arası içtutarlık güvenilirliği saptamak için madde-toplam korelasyon ve madde-hariç toplam korelasyon katsayıları hesaplanmıştır. Resimde Mekân Kavramı İle İlgili Genel Bilgi ve öğrencilerin

Anasanat Atölye derslerinde yaptıkları resimlerindeki mekân ile ilgili için Ayırtetme Gücü t-Testi sonuçları karşılaştırılmıştır. Çarpıklık ve basıklık bakımından normallik sınaması gösterilmiştir. Betimsel istatistikler ve t-Testi istatistikleri sunulmuştur.

3. BULGULAR

Bu bölümde, resimde mekân kavramı ile ilgili madde-toplam korelasyon ve madde-hariç toplam korelasyon katsayıları hesaplanmıştır. Resimde Mekân Kavramı İle İlgili Genel Bilgi ve öğrencilerin Anasanat Atölye derslerinde yaptıkları resimlerindeki mekân ile ilgili ayırt etme gücü t-Testi sonuçları karşılaştırılmıştır. Çarpıklık ve basıklık bakımından normallik sınaması gösterilmiştir. Betimsel istatistikler ve t-Testi istatistikleri sunulmuştur.

Tablo 1

Resimde Mekân Kavramı ile İlgili Genel Bilgi için Boyutlararası İçtutarlık Analizi

soru	Madde-toplam korelasyon katsayısı			Madde- hariç toplam korelasyon katsayısı		
	rit	sd	p	rir	sd	p
s1	0,692	97	p<.01	0,576	97	p<.01
s2	0,620	99	p<.01	0,473	99	p<.01
s3	0,640	99	p<.01	0,391	99	p<.01
s4	0,641	99	p<.01	0,476	99	p<.01
s5	0,549	99	p<.01	0,388	99	p<.01
s6	0,665	97	p<.01	0,315	97	p<.01
	rulon			cronbach		
	0,673			0,678		

Tablo 1’de görüldüğü gibi, resimde mekân kavramı ile ilgili genel bilgilerin maddeler arası içtutarlık güvenilirliğini saptamak için madde-toplam korelasyon ve madde-hariç toplam korelasyon katsayıları hesaplanmıştır. Madde ortalamalarının boyut ortalamasıyla ilişkilerini sorgulamak için hesaplanan Rulon=0.673, Croanbach a=0.678 olarak bulunmuştur. Bu analizlere göre tüm maddelerin resimde mekân kavramı ile ilgili genel bilgi ölçeği toplamı ile pozitif yönde ve içtutarlık gösterdiği görülmüştür.

Tablo 2

Resimde Mekân İçin Boyutlararası İçtutarlık Analizi

soru	Madde-toplam korelasyon katsayısı			Madde- hariç toplam korelasyon katsayısı		
	rit	sd	p	rir	sd	p
s7	0,382	98	p<.01	0,315	98	p<.01
s8	0,533	99	p<.01	0,465	99	p<.01
s9	0,604	99	p<.01	0,534	99	p<.01
s10	0,317	99	p<.01	0,252	99	p<.05
s11	0,404	99	p<.01	0,317	99	p<.01
s12	0,637	99	p<.01	0,571	99	p<.01
s13	0,368	97	p<.01	0,275	97	p<.01
s14	0,476	99	p<.01	0,392	99	p<.01
s15	0,462	99	p<.01	0,376	99	p<.01
s16	0,319	99	p<.01	0,237	99	p<.05
s17	0,322	98	p<.01	0,231	98	p<.05
s18	0,342	99	p<.01	0,263	99	p<.01
s19	0,504	98	p<.01	0,423	98	p<.01
s20	0,358	99	p<.01	0,272	99	p<.01
s21	0,548	99	p<.01	0,472	99	p<.01
s22	0,445	99	p<.01	0,367	99	p<.01
s23	0,422	98	p<.01	0,339	98	p<.01
s24	0,398	99	p<.01	0,306	99	p<.01
s25	0,364	99	p<.01	0,272	99	p<.01
s26	0,387	98	p<.01	0,306	98	p<.01
s27	0,258	99	p<.01	0,174	99	*
s28	0,562	98	p<.01	0,490	98	p<.01
s29	0,318	99	p<.01	0,238	99	p<.05
s30	0,465	98	p<.01	0,384	98	p<.01
s31	0,352	99	p<.01	0,258	99	p<.01
	rulon			cronbach		
	0,765			0,809		

Tablo 2’de görüldüğü gibi, öğrencilerin Anasanat Atölye derslerinde yaptıkları resimlerindeki mekân ile ilgili maddeler arası içtutarlık güvenilirliği saptamak için madde-toplam korelasyon ve madde-hariç toplam korelasyon katsayıları hesaplanmıştır. Madde ortalamalarının boyut ortalamasıyla ilişkilerini sorgulamak için hesaplanan Rulon=0.765, Croanbach a=0.809 olarak bulunmuştur. Bu analizlere göre tüm maddelerin Resimde Mekân ölçeği toplamı ile pozitif yönde ve içtutarlık gösterdiği görülmüştür.

Tablo 3

Resimde Mekân Kavramı İle İlgili Genel Bilgi İçin Ayırtetme Gücü t-Testi Sonuçları

soru	n	Üst Çeyreklik		Alt Çeyreklik		Karşılaştırma				
		\bar{x}	ss	n	\bar{x}	ss	t	sd	p	
s1	27	1,000	0,000	25	0,800	0,408	2,400	50	p<.01	0,007
s2	27	1,000	0,000	27	0,778	0,424	2,675	52	p<.01	0,004
s3	27	1,000	0,000	27	0,519	0,509	4,822	52	p<.01	0,000
s4	27	1,000	0,000	27	0,741	0,447	2,960	52	p<.01	0,002
s5	27	1,000	0,000	27	0,815	0,396	2,385	52	p<.05	0,009
s6	27	1,000	0,000	26	0,077	0,272	16,984	51	p<.01	0,000

Tablo 3’te görüldüğü gibi, öğrencilerin resimde mekân kavramı ile ilgili genel bilgi için yüksek düzeyde bilgiye sahip kişiler ile düşük düzeyde bilgiye sahip kişileri ayırt etme gücünü

saptamak için üst çeyreklikteki kişiler ile alt çeyreklikteki kişiler arasında fark olup olmadığını analiz etmeye yönelik t-Testi kullanılmıştır. Maddelerin ölçek toplamına göre oluşturulan çeyreklikler arasındaki farkını sorgulamak için hesaplanan t-Testi sonuçlarına göre tüm maddelerin ölçeğin toplamına göre yüksek ve düşük bilgi düzeyindeki düzeyindeki kişileri ayırt etmeye hizmet ettiği görülmüştür.

Tablo 4
Resimde Mekân İçin Ayırtetme Gücü t-Testi Sonuçları

soru	Üst Çeyreklik			Alt Çeyreklik			Karşılaştırma			
	n	\bar{x}	ss	n	\bar{x}	ss	t	sd	p	
s7	27	0,963	0,192	27	0,630	0,492	3,217	52	p<.01	0,001
s8	27	0,963	0,192	27	0,370	0,492	5,719	52	p<.01	0,000
s9	27	0,926	0,267	27	0,185	0,396	7,912	52	p<.01	0,000
s10	27	0,889	0,320	27	0,667	0,480	1,963	52	p<.05	0,025
s11	27	0,963	0,192	27	0,444	0,506	4,881	52	p<.01	0,000
s12	27	0,963	0,192	27	0,111	0,320	11,625	52	p<.01	0,000
s13	27	0,741	0,447	26	0,192	0,402	4,613	51	p<.01	0,000
s14	27	0,815	0,396	27	0,222	0,424	5,211	52	p<.01	0,000
s15	27	0,815	0,396	27	0,185	0,396	5,735	52	p<.01	0,000
s16	27	0,926	0,267	27	0,593	0,501	2,996	52	p<.01	0,002
s17	27	0,889	0,320	27	0,444	0,506	3,782	52	p<.01	0,000
s18	27	0,926	0,267	27	0,556	0,506	3,299	52	p<.01	0,001
s19	27	0,926	0,267	27	0,259	0,447	6,534	52	p<.01	0,000
s20	27	0,889	0,320	27	0,481	0,509	3,454	52	p<.01	0,000
s21	27	0,815	0,396	27	0,148	0,362	6,337	52	p<.01	0,000
s22	27	0,963	0,192	27	0,444	0,506	4,881	52	p<.01	0,000
s23	27	0,667	0,480	27	0,111	0,320	4,907	52	p<.01	0,000
s24	27	0,815	0,396	27	0,370	0,492	3,588	52	p<.01	0,000
s25	27	0,778	0,424	27	0,370	0,492	3,199	52	p<.01	0,001
s26	26	0,885	0,326	27	0,556	0,506	2,770	51	p<.01	0,004
s27	27	0,370	0,492	27	0,148	0,362	1,855	52	p<.05	0,032
s28	26	0,962	0,196	27	0,259	0,447	7,318	51	p<.01	0,000
s29	27	0,852	0,362	27	0,519	0,509	2,721	52	p<.01	0,004
s30	27	0,593	0,501	26	0,077	0,272	4,595	51	p<.01	0,000
s31	27	0,741	0,447	27	0,296	0,465	3,514	52	p<.01	0,000

Tablo 4'te görüldüğü gibi, öğrencilerin Anasanat Atölye derslerinde yaptıkları resimlerindeki mekân ile ilgili olumlu tutuma sahip kişiler ile olumsuz tutuma sahip kişileri ayırt etme gücünü saptamak için üst çeyreklikteki kişiler ile alt çeyreklikteki kişiler arasında fark olup olmadığını analiz etmeye yönelik t-Testi kullanılmıştır. Maddelerin ölçek toplamına göre oluşturulan çeyreklikler arasındaki farkını sorgulamak için hesaplanan t-Testi sonuçlarına göre tüm maddelerin ölçeğin toplamına göre olumlu ve olumsuz tutuma sahip kişileri ayırt etmeye hizmet ettiği görülmüştür.

Tablo 5
Çarpıklık ve Basıklık Bakımından Normallik Sınaması

	n	\bar{x}	ss	Skewness (Çarpıklık)		Kurtosis (Basıklık)	
				Katsayı	-0,399	Katsayı	Std.Hata
Toplam Yaşam Kalitesi	101	0,857	0,197	-2,288	0,240	6,878	0,476
Toplam Yaşam Kalitesi	101	0,605	0,197	-0,192	0,240	-0,625	0,476

Tablo 5'te görüldüğü gibi, araştırma verilerinin normal dağılım gösterdiğini ortaya koymaktadır.

Tablo 6
Resimde Mekân Kavramı İle İlgili Genel Bilgi İçin Betimsel İstatistikler

soru	n	\bar{x}	ss
Mekân kavramının tanımını biliyorum.	99	0,949	0,220
Mekân kavramını oluşturan elemanları biliyorum.	101	0,941	0,238
Mekân kavramını etkileyen faktörleri biliyorum.	101	0,832	0,376
Sanat eserlerindeki mekânları kolay algılayabiliyorum.	101	0,921	0,271
Sanat eserlerindeki mekânı diğer öğelerden ayırt edebiliyorum.	101	0,941	0,238
Sanatçıların eserlerindeki mekânları sanat akımlarına göre ayırt edebiliyorum.	99	0,556	0,499
Resimde mekân kavramı ile ilgili genel bilgi	101	0,857	0,197

Tablo 6'da görüldüğü gibi, resimde mekân kavramı ile ilgili genel bilgi için betimsel istatistikler sunulmuştur. Öğrencilerin resimde mekân kavramı ile ilgili genel bilgi için tutumları içinde en yüksek düzeyde (olumlu) olanları mekân kavramının tanımını biliyorum ($\bar{x}=0,949$), mekân kavramını oluşturan elemanları biliyorum ($\bar{x}=0,941$), sanat eserlerindeki mekânı diğer öğelerden ayırt edebiliyorum ($\bar{x}=0,941$) ve sanat eserlerindeki mekânları kolay algılayabiliyorum ($\bar{x}=0,921$), en düşük düzeyde (olumsuz) olanı sanatçıların eserlerindeki mekânları sanat akımlarına göre ayırt edebiliyorum ($\bar{x}=0,556$) boyutlarıdır.

Öğrencilerin resimde mekân kavramı ile ilgili genel bilgi için tutumları içinde en homojen tutumda olanları mekân kavramının tanımını biliyorum ($ss=0,220$), mekân kavramını oluşturan elemanları biliyorum ($ss=0,238$) ve sanat eserlerindeki mekânı diğer öğelerden ayırt edebiliyorum ($ss=0,238$), en heterojen olanı ise sanatçıların eserlerindeki mekânları sanat akımlarına göre ayırt edebiliyorum ($ss=0,499$) boyutlarıdır.

Tablo 7
Resimde Mekân Tutumu İçin Betimsel İstatistikler

soru	n	\bar{x}	ss
Mekâni kurgulayarak oluşturuyorum.	100	0,840	0,368
Mekâni önemsiyorum.	101	0,743	0,439
Mekâni oluştururken sorun yaşıyorum.	101	0,594	0,494
Mekâni sadece boşluk olarak kullanıyorum.	101	0,861	0,347
Mekâni oluştururken sıkıntı yaşıyorum.	101	0,653	0,478
Mekân oluşturmayı seviyorum.	101	0,594	0,494
Mekâni oluşturmak çok zamanımı alıyor.	99	0,485	0,502
Mekâni özen göstermeden hızlıca yapıyorum.	101	0,594	0,494
Mekâni çok düşünerek yapıyorum.	101	0,515	0,502
Mekân oluşturmak istiyorum.	101	0,762	0,428
Mekâni figür ile oluşturmayı seviyorum.	100	0,650	0,479
Mekâni nesnelere ile oluşturmayı seviyorum.	101	0,772	0,421
İç mekân oluşturmayı seviyorum.	100	0,590	0,494
Dış mekân oluşturmayı seviyorum.	101	0,693	0,464
İç ve dış mekânı birlikte oluşturmayı seviyorum.	101	0,406	0,494
Gerçek mekânlar yapmayı seviyorum.	101	0,723	0,450
Mimari mekânlar çalışmayı seviyorum.	100	0,320	0,469
Kent görünümünü çalışmayı seviyorum.	101	0,495	0,502
Köy görünümünü çalışmayı seviyorum.	101	0,594	0,494
Sokak görünümünü çalışmayı seviyorum.	100	0,730	0,446
Mekâni ders öncesinde ya da sonrasında bilgisayar programında tasarlamayı seviyorum.	101	0,238	0,428
Yaptığım mekânları beğeniyorum.	100	0,660	0,476
Mekâni modellerle ilişkilendirerek kullanıyorum.	101	0,772	0,421
Atölye dersinde mekân kavramı ile ilgili verilen bilgiyi yeterli görüyorum.	100	0,330	0,473
Atölye dersinde mekân kavramı ile ilgili verilen bilgiyi örneklerle pekiştirebiliyorum.	101	0,515	0,502
resimde mekân	101	0,605	0,197

Tablo 7’de görüldüğü gibi, Anasanat Atölye dersi resim öğrencilerinin resimde mekân tutumu ile ilgili betimsel istatistikler sunulmuştur. Öğrencilerin resimde mekân tutumları içinde en yüksek düzeyde (olumlu) olanları mekâni sadece boşluk olarak kullanıyorum ($\bar{x}=0,861$), mekâni kurgulayarak oluşturuyorum ($\bar{x}=0,840$), mekâni nesnelere ile oluşturmayı seviyorum ($\bar{x}=0,772$), ve mekâni modellerle ilişkilendirerek kullanıyorum ($\bar{x}=0,772$), mekân oluşturmak istiyorum ($\bar{x}=0,762$), mekâni önemsiyorum ($\bar{x}=0,743$), sokak görünümünü çalışmayı seviyorum (

=0,730) ve gerçek mekânlar yapmayı seviyorum (=0,723) en düşük düzeyde (olumsuz) olanları ise; mekânı ders öncesinde ya da sonrasında bilgisayar programında tasarlamayı seviyorum (=0,238), mimari mekânlar çalışmayı seviyorum (=0,320), atölye dersinde mekân kavramı ile ilgili verilen bilgiyi yeterli görüyorum (=0,330), iç ve dış mekânı birlikte oluşturmayı seviyorum (=0,406), mekânı oluşturmak çok zamanımı alıyor (=0,485), kent görünümünü çalışmayı seviyorum (=0,495) boyutlarıdır.

Öğrencilerin resimde mekân tutumları içinde en homojen tutumda olanları Mekânı sadece boşluk olarak kullanıyorum (ss=0,347) ve mekânı kurgulayarak oluşturuyorum (ss=0,368), en heterojen olanları ise; mekânı oluşturmak çok zamanımı alıyor (ss=0,502), mekânı çok düşünerek yapıyorum (ss=0,502), kent görünümünü çalışmayı seviyorum (ss=0,502), atölye dersinde mekân kavramı ile ilgili verilen bilgiyi örneklerle pekiştirebiliyorum (ss=0,502), mekânı oluştururken sorun yaşıyorum (ss=0,494), mekân oluşturmayı seviyorum (ss=0,494), mekânı özen göstermeden hızlıca yapıyorum (ss=0,494), iç mekân oluşturmayı seviyorum (ss=0,494), iç ve dış mekânı birlikte oluşturmayı seviyorum (ss=0,494), köy görünümünü çalışmayı seviyorum (ss=0,494) boyutlarıdır.

Tablo 8

Öğrencinin Cinsiyeti Değişkenine Göre Resimde Mekân Değişkeni İçin t-Testi İstatistikleri

		n	\bar{x}	ss	t	sd	p
Resimde mekân kavramı ile ilgili genel bilgi	Kız	80	0,878	0,160	2,108	99	0,038
	Erkek	21	0,778	0,290			
resimde mekân	Kız	80	0,582	0,186	-2,336	99	0,021
	Erkek	21	0,692	0,215			

Tablo 8'de görüldüğü gibi, Anasanat Atölye dersi resim öğrencilerinin resimde mekân kavramı ile ilgili genel bilgileri (t=2,108 sd=99 p=0,038) ve resimlerinde mekân tutumları (t=-2,336 sd=99 p=0,021) onların cinsiyetine göre farklılık göstermektedir. Kız öğrencilerin (=0,878) resimde mekân kavramı ile ilgili genel bilgileri erkek öğrencilere (=0,778) göre daha yüksektir. Kız öğrencilerin (=0,582) resimlerinde mekân tutumları erkek öğrencilere (=0,692) göre daha düşüktür.

Tablo 9

Öğrencinin okumakta olduğu üniversite Değişkenine Göre Resimde Mekân Değişkeni İçin t-Testi İstatistikleri

		n	\bar{x}	ss	t	sd	p
Resimde mekân kavramı ile ilgili genel bilgi	Trakya Üniversitesi	64	0,876	0,189	1,271	99	0,207
	Abant İzzet Baysal Üniversitesi	37	0,824	0,208			
resimde mekân	Trakya Üniversitesi	64	0,574	0,195	-2,136	99	0,035
	Abant İzzet Baysal Üniversitesi	37	0,659	0,190			

Tablo 9'da görüldüğü gibi, Anasanat Atölye dersi resim öğrencilerinin resimde mekân kavramı ile ilgili genel bilgileri (t=1,271 sd=99 p=0,207) onların okumakta olduğu üniversite değişkenine göre farklılık göstermemektedir. Anasanat Atölye dersi resim öğrencilerinin resimde mekân tutumları (t=-2,136 sd=99 p=0,035) onların okumakta olduğu üniversite değişkenine göre farklılık göstermektedir. Abant İzzet Baysal Üniversitesi öğrencilerinin (=0,659) resimlerinde mekân tutumları Trakya Üniversitesi öğrencilerine (=0,574) göre daha olumludur.

Tablo 10

Öğrencinin Mezun Olduğu Lise Değişkenine Göre Resimde Mekân Değişkeni İçin t-Testi İstatistikleri

		n	\bar{x}	ss	t	sd	p
Resimde mekân kavramı ile ilgili genel bilgi	Güzel Sanatlar Lisesi	40	0,899	0,125	1,766	99	0,080
	Diğer liseler	61	0,829	0,229			
resimde mekân	Güzel Sanatlar Lisesi	40	0,640	0,181	1,448	99	0,151
	Diğer liseler	61	0,582	0,204			

Tablo 10'da görüldüğü gibi, Anasanat Atölye dersi resim öğrencilerinin resimde mekân kavramı ile ilgili genel bilgileri ($t=1,766$ $sd=99$ $p=0,080$) ve resimlerinde mekân tutumları ($t=-1,448$ $sd=99$ $p=0,151$) onların mezun olduğu lise değişkenine göre farklılık göstermemektedir.

Tablo 11

Öğrencinin Yetenek Sınavını Kazanmadan Önce Resim Kursu Alıp Almadığı Değişkenine Göre Resimde Mekân Değişkeni İçin t-Testi İstatistikleri

		n	\bar{x}	ss	t	sd	p
Resimde mekân kavramı ile ilgili genel bilgi	Evet	79	0,853	0,192	-0,343	99	0,733
	Hayır	22	0,870	0,218			
resimde mekân	Evet	79	0,607	0,206	0,166	99	0,868
	Hayır	22	0,599	0,162			

Tablo 11'de görüldüğü gibi, Anasanat Atölye dersi resim öğrencilerinin resimde mekân kavramı ile ilgili genel bilgileri ($t=-0,343$ $sd=99$ $p=0,733$) ve resimde mekân tutumları ($t=-0,166$ $sd=99$ $p=0,868$) onların yetenek sınavını kazanmadan önce resim kursu alıp almadığı değişkenine göre farklılık göstermemektedir.

Tablo 12

Öğrencinin Ders Dışında Resim Yapıp Yapmadığı Değişkenine Göre Resimde Mekân Değişkeni İçin t-Testi İstatistikleri

		n	\bar{x}	ss	t	sd	p
Resimde mekân kavramı ile ilgili genel bilgi	Evet	94	0,852	0,202	-0,999	99	0,320
	Hayır	7	0,929	0,089			
resimde mekân	Evet	94	0,615	0,185	1,933	99	0,056
	Hayır	7	0,469	0,297			

Tablo 12'de görüldüğü gibi, Anasanat Atölye dersi resim öğrencilerinin resimde mekân kavramı ile ilgili genel bilgileri ($t=-0,999$ $sd=99$ $p=0,320$) ve resimde mekân tutumları ($t=-1,933$ $sd=99$ $p=0,056$) onların ders dışında resim yapıp yapmadığı değişkenine göre farklılık göstermemektedir.

Tablo 13

Yaşam Kalitesi İçin Varyansların Homojenliği Testi

	Levene Statistic	sd1	sd2	p
Resimde mekân kavramı ile ilgili genel bilgi	0,215	2	98	0,807
resimde mekân	1,160	2	98	0,318

Tablo 13'te görüldüğü gibi, Resimde mekân bilgi ve tutumları için varyansların homojenliğini test etmek için Levene istatistiği uygulanmış ve homojen olduğu görülmüştür. Bu sonuca göre ilgili karşılaştırma istatistiklerinde parametrik teknikler kullanılmıştır.

Tablo 14

Öğrencinin Yaşı Değişkenine Göre Resimde Mekân İçin ANOVA Testi Betimsel İstatistikleri

		n	\bar{x}	ss
Resimde mekân kavramı ile ilgili genel bilgi	19 ve daha küçük	13	0,872	0,139
	20-21	57	0,872	0,159
	22-24	24	0,847	0,245
	25 ve üstü	7	0,738	0,345
Total		101	0,857	0,197
resimde mekân	19 ve daha küçük	13	0,647	0,224
	20-21	57	0,595	0,184
	22-24	24	0,582	0,221
	25 ve üstü	7	0,689	0,159
	Total	101	0,605	0,197

Tablo 14'te görüldüğü gibi, öğrencinin yaşı değişkenine göre resimde mekân için betimsel istatistikler gösterilmiştir.

Tablo 15

Öğrencinin Yaşı Değişkenine Göre Resimde Mekân İçin ANOVA İstatistikleri

		Kareler Toplamı	sd	Kareler Ortalaması	F	p
Resimde mekân kavramı ile ilgili genel bilgi	Gruplar arası	0,117	3	0,039	1,011	0,391
	Gruplar içi	3,751	97	0,039		
	Toplam	3,868	100			
resimde mekân	Gruplar arası	0,090	3	0,030	0,775	0,510
	Gruplar içi	3,772	97	0,039		
	Toplam	3,862	100			

Tablo 15'te görüldüğü gibi, öğrencilerin resimde mekân kavramı ile ilgili genel bilgileri ($F=1,011$ $sd=3-97$ $p=0,391$) ve resimlerinde mekân tutumları ($F=0,775$ $sd=3-97$ $p=0,510$) onların yaşlarına göre farklılık göstermemektedir.

Tablo 16

Öğrencinin Sınıfı Değişkenine Göre Resimde Mekân İçin ANOVA Testi Betimsel İstatistikleri

		n	\bar{x}	ss
Resimde mekân kavramı ile ilgili genel bilgi	2.sınıf	34	0,823	0,228
	3.sınıf	32	0,878	0,150
	4.sınıf	35	0,871	0,202
	Total	101	0,857	0,197
resimde mekân	2.sınıf	34	0,581	0,209
	3.sınıf	32	0,638	0,178
	4.sınıf	35	0,599	0,202
	Total	101	0,605	0,197

Tablo 16'da görüldüğü gibi, öğrencinin sınıfı değişkenine göre resimde mekân için betimsel istatistikler gösterilmiştir.

Tablo 17
Öğrencinin Sınıfı Değişkenine Göre Resimde Mekân İçin ANOVA İstatistikleri

		Kareler Toplamı	sd	Kareler Ortalaması	F	p
Resimde mekân kavramı ile ilgili genel bilgi	Gruplar arası	0,061	2	0,031	0,788	0,458
	Gruplar içi	3,807	98	0,039		
	Toplam	3,868	100			
resimde mekân	Gruplar arası	0,056	2	0,028	0,716	0,491
	Gruplar içi	3,807	98	0,039		
	Toplam	3,862	100			

Tablo 17’de görüldüğü gibi, öğrencilerin resimde mekân kavramı ile ilgili genel bilgileri (F=0,788 sd=2-98 p=0,458) ve resimlerinde mekân tutumları (F=0,716 sd=2-98 p=0,491) onların sınıfı değişkenine göre farklılık göstermemektedir.

Tablo 18
Öğrencinin Ne Kadar Zamandır Resim Kursu Aldığı Değişkenine Göre Resimde Mekân İçin ANOVA Testi Betimsel İstatistikleri

		n	\bar{x}	ss
Resimde mekân kavramı ile ilgili genel bilgi	1-2 ay	35	0,862	0,216
	1 yıl	22	0,890	0,124
	1 yıldan fazla	20	0,800	0,207
	Total	77	0,854	0,192
resimde mekân	1-2 ay	35	0,640	0,229
	1 yıl	22	0,580	0,170
	1 yıldan fazla	20	0,561	0,200
	Total	77	0,602	0,207

Tablo 18’de görüldüğü gibi, öğrencinin ne kadar zamandır resim kursu aldığı değişkenine göre resimde mekân için betimsel istatistikler gösterilmiştir.

Tablo 19
Öğrencinin Ne Kadar Zamandır Resim Kursu Aldığı Değişkenine Göre Resimde Mekân İçin ANOVA İstatistikleri

		Kareler Toplamı	sd	Kareler Ortalaması	F	p
Resimde mekân kavramı ile ilgili genel bilgi	Gruplar arası	0,089	2	,045	1,215	0,303
	Gruplar içi	2,718	74	,037		
	Toplam	2,808	76			
resimde mekân	Gruplar arası	0,096	2	,048	1,129	0,329
	Gruplar içi	3,151	74	,043		
	Toplam	3,247	76			

Tablo 19’da görüldüğü gibi, öğrencilerin resimde mekân kavramı ile ilgili genel bilgileri (F=1,215 sd=2-98 p=0,303) ve resimlerinde mekân tutumları (F=1,129 sd=2-98 p=0,329) onların ne kadar zamandır resim kursu aldığı değişkenine göre farklılık göstermemektedir.

Tablo 20

Öğrencinin Ders Dışında Haftada Kaç Saat Resim Yaptığı Değişkenine Göre Resimde Mekân İçin ANOVA Testi Betimsel İstatistikleri

		n	\bar{x}	ss
Resimde mekân kavramı ile ilgili genel bilgi	1-2 saat	40	0,852	0,166
	3-5 saat	41	0,833	0,247
	6-10 saat	14	0,893	0,124
	11 ve fazla saat	2	1,000	0,000
	Total	97	0,853	0,199
resimde mekân	1-2 saat	40	0,598	0,204
	3-5 saat	41	0,618	0,176
	6-10 saat	14	0,629	0,194
	11 ve fazla saat	2	0,500	0,085
	Total	97	0,609	0,188

Tablo 20’de görüldüğü gibi, öğrencinin ders dışında haftada kaç saat resim yaptığı değişkenine göre resimde mekân için betimsel istatistikler gösterilmiştir.

Tablo 21

Öğrencinin Ders Dışında Haftada Kaç Saat Resim Yaptığı Değişkenine Göre Resimde Mekân İçin ANOVA İstatistikleri

		Kareler Toplamı	sd	Kareler Ortalaması	F	p
Resimde mekân kavramı ile ilgili genel bilgi	Gruplar arası	,083	3	,028	0,689	,561
	Gruplar içi	3,722	93	,040		
	Toplam	3,805	96			
resimde mekân	Gruplar arası	0,037	3	,012	0,343	,794
	Gruplar içi	3,370	93	,036		
	Toplam	3,407	96			

Tablo 21’de görüldüğü gibi, öğrencilerin resimde mekân kavramı ile ilgili genel bilgileri (F=0,689 sd=3-93 p=0,561) ve resimlerinde mekân tutumları (F=0,343 sd=3-93 p=0,794) onların Ders dışında haftada kaç saat resim yaptığı değişkenine göre farklılık göstermemektedir.

4. SONUÇ, TARTIŞMA VE ÖNERİLER

Araştırmada elde edilen bulgular sonucunda, Resim Anasanat Atölye öğrencilerinin büyük çoğunluğunun mekân kavramının tanımını, mekân kavramını oluşturan elemanları biliyor oldukları ve sanat eserlerindeki mekânı diğer öğelerden ayırt edebiliyor oldukları tespit edilmiştir. Öğrencilerin sanatçıların eserlerindeki mekânları sanat akımlarına göre ayırt ederken neredeyse yarısının bu bilgiye sahip olmadığı görülmüştür. Resim Anasanat Atölye derslerinde eser incelemede resimlerdeki mekânı, sanatçıların eserlerindeki mekânları sanat akımlarına göre ayırt edebilmelerini sağlamak için bir ihtiyaç olduğu sonucunu ortaya çıkarmaktadır. Çıkan bu sonuç; sadece Resim Anasanat Atölye dersinde değil Sanat Tarihi, Yapıt Çözümleme, Batı Sanatı, Türk Sanatı gibi teorik derslerde öğrenilmesi beklenen bilgilerin özümsememediğini ya da kalıcı olmadığını ve Resim Anasanat Atölye derslerine bu bilgilerin yansıtılmadığını göstermektedir. Öğrencilerin bu ayrımın yapılabilmesi için dersin teorik saatleri içerisinde farklı sanat akımlarındaki sanatçıların eserlerinin mekân kavramı açısından incelenmesinin bu sorunun çözümüne katkı sağlayacağı düşünülmektedir. Resimde mekân kavramında

öğrencilerin karşı karşıya kaldığı tespit edilen bu sorunun çözümünde gelişmiş ülkelerin sanat eğitimi programlarından da faydalanılabilir. Per Dabancalı'ya (2015) göre, "görsel sanat eğitiminde karşılaşılan sorunlar karşısında eğitimcilerin geniş bir bakış açısına sahip olması, çok yönlü ve alternatif çözüm yolları üretmeye açık olmalarını sağlamak amacıyla gelişmiş ülkelerin sanat eğitimi programlarını incelemenin faydalı olacaktır" (s. 140). Ayrıca bu programları incelemek Anasanat Atölye Resim dersinde öğrencilerin "mekân kavramı ile ilgili verilen bilgiyi yeterli görmedikleri tespitine" de katkı sağlayacaktır.

Öğrencilerin Resim Anasanat Atölye derslerinde resimlerini oluştururken büyük çoğunluğunun mekânı kurgulayarak oluşturduğu ve mekânı sadece boşluk olarak kullandığı belirlenmiştir. Mekân, sadece boşluk olarak algılandığı için, kavramın yeterince özümsemediği ve öğrencilerin resmin diğer plastik öğeleriyle bağı kuramadığı düşünülmektedir. Beyhan'a (2007) göre, kütlelerin kapladıkları yer, yani sahip oldukları uzam ile kendi mekânlarını yaratmakta, birden fazla nesne arasındaki konum, oran, açık-koyu ve renk ilişkileri, sınırsız bir boşluğun uzayda mekân olgusunu kavramamıza olanak verecektir (s. 85).

Araştırmada, bazı öğrencilerin derste mekânı nesnelere ile oluşturmayı seviyorken, bazılarının modelle ilişkilendirerek kullanmayı sevdiğini, mekân oluşturmak istedikleri ve yarısından fazlasının mekânı önemseydiği tespit edilmiştir. Öğrencilerin çoğunluğunun mekânı ders öncesinde ya da sonrasında bilgisayar programında tasarlamayı sevmedikleri belirlenmiştir. Öğrencilerin neredeyse genelinin iç ve dış mekânı birlikte oluşturmayı sevmedikleri bu yüzden tercih etmedikleri saptanmıştır. Öğrencilerin çoğunluğunun mimari mekânlar çalışmayı ve neredeyse yarısının ise kent görünümünü çalışmayı sevmeyişi tespit edilmiştir. Bunun yanı sıra çoğunluğunun sokak görünümünü çalışmayı, neredeyse yarısının ise köy görünümünü çalışmayı tercih ettiğini tespit edilmiştir. Öğrencilerin neredeyse yarısının mekân oluşturmasının çok zamanını aldığı belirlenmiş, bunun da ders saati açısından bir kayıp olduğu düşünülmektedir.

Araştırmanın sonucunda; Anasanat Atölye dersi resim öğrencilerinin resimde mekân kavramı ile ilgili genel bilgileri ve resimde mekân tutumları onların cinsiyetine göre farklılık göstermiş, kız öğrencilerin resimde mekân kavramı ile ilgili genel bilgileri erkek öğrencilere göre daha yüksek olduğu belirlenmiştir. Anasanat Atölye dersi resim öğrencilerinin resimde mekân kavramı ile ilgili genel bilgileri onların okumakta olduğu üniversite değişkenine göre farklılık göstermemiş, fakat Anasanat Atölye dersi resim öğrencilerinin resimde mekân tutumları onların okumakta olduğu üniversite değişkenine göre farklılık göstermiştir. Ayrıca, Abant İzzet Baysal Üniversitesi öğrencilerinin resimde mekân tutumları Trakya Üniversitesi öğrencilerine göre daha olumlu olduğu belirlenmiştir.

Öğrencilerinin resimde mekân kavramı ile ilgili genel bilgileri ve resimlerinde mekân tutumları onların mezun olduğu lise değişkenine göre farklılık göstermemiştir. Güzel Sanatlar Lisesinden mezun olarak gelen öğrenci ile diğer liselerden gelen öğrencilerin mekân ile ilgili genel bilgileri ve tutumları arasında fark bulunamamıştır. Anasanat Atölye dersi resim öğrencilerinin resimde mekân kavramı ile ilgili genel bilgileri ve resimlerinde mekân tutumları onların yetenek sınavını kazanmadan önce resim kursu alıp almadığı değişkenine ve onların ders dışında resim yapıp yapmadığı değişkenine göre farklılık göstermemektedir. Öğrencilerin resimde mekân kavramı ile ilgili genel bilgileri ve resimlerinde mekân tutumları onların yaşlarına göre ve sınıf değişkenine göre farklılık göstermemektedir. Bu sonuçta öğrencilerin mekân kavramı ile ilgili genel bilgi ve tutumlarında bir ilerleme olmadığını göstermekte, ders içeriğinde konu ilgili bir sorun olduğunu düşündürmektedir. Öğrencilerin resimde mekân kavramı ile ilgili genel bilgileri ve resimlerinde mekân tutumları onların ne kadar zamandır resim kursu aldığı değişkenine göre ve onların ders dışında haftada kaç saat resim yaptığını değişkenine göre farklılık göstermemektedir.

Araştırma da elde edilen bulgular ve sonuçlara bağlı olarak öneriler şu şekildedir:

1.Güzel Sanatlar Eğitimi Bölümü Resim-İş Eğitimi Anabilim Dallarında öğrencilerin Anasanat Atölye çalışmalarını yapabilecekleri farklı eğitim ortamları oluşturulmalıdır. Farklı bir ortamdaki farklı bir bakış açısı resimlerindeki mekân olgusunun gelişimine katkı sağlayabilir.

2.Güzel Sanatlar Eğitimi Bölümü Resim-İş Eğitimi Anabilim Dallarında seçmeli olarak mekân dersinin açılmasının öğrencilerin farklı sanat akımlarındaki sanatçıların eserlerindeki mekânları ayırt edebilmeleri açısından yararlı olacağı düşünülmektedir.

3.Güzel Sanatlar Eğitimi Bölümü öğrencilerinin neredeyse yarısının mekânı oluşturmasının çok zamanını aldığı belirlenmiştir. Bunun da ders saati açısından bir kayıp olduğu düşünülerek mekânı oluştururken zamanı iyi değerlendirebilmeleri için öneriler geliştirilebilir.

4.Güzel Sanatlar Eğitimi Bölümü Resim öğrencilerinin resimde mekân tutumlarının arttırılmasına yönelik çalışmalar yapılabilir.

5.Resimde mekân konusundaki problemlere bağlı olarak öğretmenlerin görüşlerini belirlemeye yönelik araştırmalar yapılabilir.

6.Resimde mekân konusu ile ilgili deneysel çalışmalar yapılarak öğrencilerin bu konu ile ilgili resimleri incelenebilir.

7.Resim Anasanat Atölye derslerinde, çalışmanın uygulama kısmına geçilmeden önce, dersin teorik kısmında, öğrenci tarafından konu kurgulanırken, mekân hakkında bilgiler sanat tarihindeki önemli sanatçıların eserlerinde mekânı nasıl ele aldıkları işlenerek ve daha sonraki aşamada öğrencilerin uygulamaya geçmeleri, mekân kavramını daha iyi algılamaları yönünden faydalı olabilir.

8.Resim Anasanat Atölye öğrencilerinin, resmin plastik öğelerini kavramaları için (özellikle mekân kavramı), sanat tarihçi ve sanat eğitimcileriyle beraber, müze ve resim galerisindeki eserleri birebir çözümlemeleri faydalı olacağı düşünülmektedir.

9.Resim Anasanat Atölye öğrencilerinin atölyelere geçmeden önce, daha fazla saat sanat tarihi, yapıt çözümleme, sanat sosyolojisi, sanat felsefesi, estetik gibi dersleri almaları, eserlerini oluştururken fikir ve uygulama aşamalarında daha nitelikli çalışmalar üretmelerine faydalı olacağı düşünülmektedir.

KAYNAKLAR

AKST Bilgi Kataloğu (2016a). *Abant İzzet Baysal Üniversitesi, AKST Bilgi Kataloğu*, <http://bologna.ibu.edu.tr/Catalog.aspx?lang=trTR&opID=341&pmID=3872&oID=21&s=6&tak=14> (Erişim Tarihi: 2016, 23 Eylül).

AKST Bilgi Kataloğu (2016b). *Abant İzzet Baysal Üniversitesi, AKST Bilgi Kataloğu*, <http://bologna.ibu.edu.tr/CourseDetail.aspx?lang=trTR&opID=341&pmID=3872&mid=187615&DersID=18304&dersKodu=113002372011> (Erişim Tarihi: 2016, 23 Eylül).

Beyhan, C. (2007). *Mekân Kurgusu ve 20 yy Resim Sanatında Yansımaları*. (Sanatta Yeterlik Eser Metni). Mimar Sinan Güzel Sanatlar Üniversitesi, İstanbul.

Gür, Ş., Ö. (1996). *Mekân örgütlenmesi*. Trabzon: Gür Yayıncılık.

Hausman, J. J. (1985). Training of Teachers. *The International Encyclopedia of Education Editors, in chief Torsten Husen T.Neville Postlethwaite* (s.301-304). US: Pengamen Pres.

Karasar, N. (1984). *Bilimsel araştırma metodu*. Ankara: Hacettepe Taş Kitapçılık.

- Karasu, F. (2006). *Resimde Çıplak Gövdeyi Algılama Bağlamı Olarak Mekân*. (Yayımlanmamış Yüksek Lisans Tezi). Çukurova Üniversitesi, Adana.
- Kırıçoğlu, O., T. (2005). *Sanatta eğitim*. Ankara: Pegem Yayıncılık.
- Öztuna, H., Y. (2007). *Görsel İletişimde Temel Tasarım*, İstanbul: Tibyan Yayıncılık.
- Per Dabancalı, M. (2015). A Comparative analysis of the colour subject between Canada Saskatchewan State and Visual Arts Education Curriculum in Turkey, journal of education and training studies, *Published by Redfame Publishing*, 3(6), (pp. 140-150).URL: <http://jets.redfame.com> doi:10.11114/jets.v3i6.991
- Resim-İş Öğretmenliği Lisans Programı (2016). *Trakya Üniversitesi Eğitim Fakültesi Resim-İş Öğretmenliği Lisans Programı Ders İçerikleri*, <http://bys.trakya.edu.tr/file/open/74322990> (Erişim Tarihi: 2016, 27 Eylül).
- San, İ. (1987). Çocuğun ve gencin sanat eğitimi. *Milliyet Sanat Dergisi*, Sayı 162.
- Sözen, M. ve Tanyeli, U. (2011). *Sanat kavram ve terimleri sözlüğü* (11 Basım). İstanbul: Remzi Kitabevi Yayınları.
- Uysal, M., A. (2009). *Sanatta Mekân Algısı (Mekânla Oynamak)*. (Sanatta Yeterlik Eseri Çalışması Raporu). Hacettepe Üniversitesi, Ankara.
- Ülker, D. (2014). *Mekân Yanılsamasından Resim Yüzeyine Espas*. (Yayımlanmamış Yüksek Lisans Tezi). Anadolu Üniversitesi, Eskişehir.
- Yüksek Öğretim Kurulu Başkanlığı (1998). *Eğitim fakültesi öğretmen yetiştirme lisans programları*.http://www.yok.gov.tr/documents/10279/30217/Egitim_fakultesi_ogretmen_yetistirme_lisans_programlari_mart_98.pdf/5e166018-b806-48d5-ae13-6afd5dac511c (Erişim Tarihi: 2016, 23 Eylül).

SUMMARY

The study group comprises a total of 101 students from Education Faculty, Fine Arts Education Department, Painting-Handcraft Department, Painting Major Workshop Students of Trakya University in Edirne Province and Education Faculty, Fine Arts Education Department, Painting-Handcraft Department, Painting Major Workshop Students of Abant İzzet Baysal University in Bolu Province. The study aims to answer such questions relating to students in Faculties of Fine Arts, Fine Arts Education Department, Painting-Handcraft Major within the scope of the Painting class as “Do students have fundamental knowledge of location in painting? What are the issues they face with respect to location in painting? How do they create location in painting? Do they find the information imparted in Major Workshop classes on location in painting? How important do they consider location in their paintings?” as influenced by factors in Location in Painting Scale which constitute the fundamental issue of the study such as gender, class, university, high school graduated, previous painting class (if any) prior to achieving the aptitude test, how many years of painting classes taken (if any), painting outside the class (if any), how many hours of painting outside the class (if any). The study aims to find the influence of such factors and evaluates as per the aforesaid factors. The “Location in Painting Scale” and “Personal Information Form”, prepared for the subject of location in painting, have been used in the study. In this study, the opinions of students on the subject of location in painting have been examined and the factors in personal information form have been evaluated in comparison with the questions in the “Location in painting scale”.

The study has found that some students prefer to create the location in painting with objects, while others prefer to use it by associating with models, they want to create the location and more than half of the students considered location to be important. It has been found that the majority of students do not prefer to design the location on a computer before or after the painting class. It has been determined that the generality of students don't like to and do not prefer to create interior and exterior location together. It has been found that the majority of students do not enjoy working with architectural locations and almost half do not enjoy working with urban scenes. Additionally, it has been established that most of the students prefer to work with street scenes, and almost half prefer to work with village scenes. It has been found that more than half of the students take too long to create the location, which is considered a loss of class time.

The study has concluded that the Major Workshop class painting students' general knowledge of location in painting and their attitude towards location in painting varied according to their genders, where female students were found to have more general knowledge of location in painting compared to male students. Major Workshop class painting students' general knowledge of location in painting did not vary by the university where they study, while their attitudes varied according to their university. Furthermore, it has been found that students of Abant İzzet Baysal University had a more positive attitude towards location in painting compared to the students of Trakya University.

Students' general knowledge of location in painting and their attitude towards location in painting did not vary according to the high school they graduated. The general knowledge of location in painting and attitude towards location in painting in students of Major Workshop class did not vary according to any painting classes taken prior to the aptitude examination or painting outside the class. Students' general knowledge of location in painting and attitude towards location did not vary by their age or class. Students' general knowledge of and attitude towards location in painting did not vary according to how long they have been taking painting classes and how many hours of painting they do outside the class.

The following have been suggested in line with the findings and conclusions of the study:

Various training settings can be established for Painting-Handicraft Major students to conduct Major Workshop activities. Providing optional classes for location in Painting-Handicraft Departments may be advantageous for students to distinguish the use of location in the works of artists from various art movements. Activities may be carried out to increase the awareness painting students towards location in painting.